

تولید و پخش کتاب ارزشمند
Arzeshmand

دائرة المعارف
یا

مجموعه آثار

حاج شیخ رضا استادی

۴

بکوشش کاظم استادی

سرشناسه: استادی، رضا، ۱۳۱۶ -
عنوان و پدیدآور: دائرة المعارف یا مجموعه آثار حاج شیخ رضا استادی، بکوشش کاظم استادی
مشخصات نشر: قم: تولید و پخش کتاب ارزشمند، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۲۰ جلد؛ جلد چهارم: ۵۲۰ ص.
شابک نک جلد: 978-622-95665-9-6
شابک دوره: 978-622-95665-6-5
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: کتابنامه: ندارد. همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع: کتابشناسی توصیفی (کلیات)
موضوع: شرح حال و آثار (تاریخ)
موضوع: کلام (دین)
موضوع: فقه (دین)
موضوع: علوم قرآن (قرآن)
رده بندی کنگره: A /AE/ ۱۳۹۸
رده بندی دیویی: 000/030

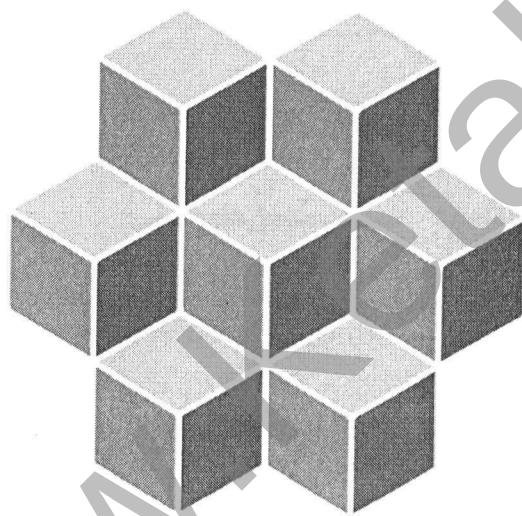

تولید و پخش کتاب ارزشمند
Arzeshmand

دائرة المعارف یا مجموعه آثار (ج ۴)

حاج شیخ رضا استادی

بکوشش کاظم استادی
ناشر: تولید و پخش کتاب ارزشمند
چاپ اول: زمستان ۱۳۹۸ ش / شمارگان: ۱۰۰ نسخه
چاپ: متین / وفا
آدرس پستی ناشر: ایران - قم - شهداء - کوچه ۲۳ - پلاک ۱۶/۱
کد پستی: ۳۷۱۸۵ - ۴۵۵۳۷
تلفن: ۰۲۵۳۷۷۴۳۵۴۱ - ۰۲۵۳۷۷۴۴۱۲۵
بخشی از نشر این کتاب، با حمایت اداره ارشاد اسلامی می‌باشد

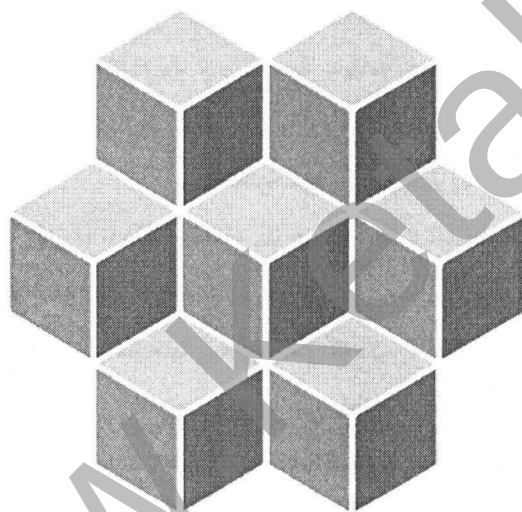

فهرست

فهرست مدخل‌های اصلی

۴۷	بحرانی، سید هاشم	۱۷	بافقی یزدی، محمد تقی
۵۲	بحرانی، شیخ یوسف	۱۸	الباهر، عبد الله
۵۶	بحرانی، علی بن سلیمان بن حسن	۱۸	بت پرستی
۵۸	بدایع نگار تهرانی	۲۲	بتولی رشتی، عبد الوهاب
۶۵	بدعت چیست؟	۲۲	بحار الانوار مجلسی و ویژگی‌های او
۶۷	برای طلاب حوزه علمیه	۳۳	بحث آزاد در اسلام
۷۷	بررسی قسمتی از کتاب شهید جاوید	۴۱	بحثی پیرامون امامت
۷۷	بررسی لغت نامه دهخدا	۴۱	بحثی پیرامون نهج البلاغه و مدارک آن
۷۸	برقی، محمد بن خالد	۴۱	بحرانی
۸۰	برگزیده منتهی الامال	۴۳	بحرانی، احمد بن محمد خطی
۸۰	بروجردی، حسین	۴۴	بحرانی، جعفر بن کمال الدین
۱۰۱	بروجردی، محمود	۴۶	بحرانی، سید ماجد

۲۹۶	تاریخ باب و بهاء	۱۰۴	البرهان
۲۹۸	تاریخ پیدایش شیعه	۱۰۴	بُریهه
۲۹۹	تاریخ تدوین حدیث	۱۰۵	بقعة العلماء
۳۱۴	تاریخ تفسیر	۱۰۶	بکیر
۳۲۶	تأثیر ایمان در آرامش و...	۱۰۶	بلاغی، محمد جواد
۳۳۴	تألیفات حاجی کلباسی	۱۲۴	بنی زهره
۳۳۶	تألیفات محقق حلی	۱۲۴	بهائی، بهاء الدین محمد
۴۵۰	تألیفات ملا احمد نراقی	۱۲۸	بهارى همدانی، محمد باقر
		۱۳۹	البهبهانی الرامهرمزی، علی
		۱۵۳	بهجتی اردکانی، محمد حسین
		۱۶۱	بیت المال
		۱۶۲	بیست رساله
		۱۶۲	بیست رساله فارسی
		۱۶۵	بیست مجلس
		۱۶۵	بیست مقاله
		۱۶۷	پاسخ به بیست پرسش
		۱۷۶	پاسخ جوانان شیعه بشبهات وهابی‌ها
		۱۷۶	پاسخ شبهات وهابی‌ها
		۲۷۳	پنجاه منبر
		۲۷۵	پهلوانی، علی
		۲۸۰	پیامبران الهی
		۲۸۵	پیدایش شیعه

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

پیش‌گفتار

دائرة المعارف نویسی، در جهان به زبان‌های گوناگون، سابقه بسیار طولانی دارد؛ و در کتاب‌های فهرست، به عنوان کتاب‌های چند دانشی مطرح می‌شوند. برای این که تا حدی به این آثار آشنا شوید، می‌توانید به جلد هشتم کتاب الذریعة، علامه طهرانی، رجوع کنید. البته این جلد الذریعة، حدود هفتاد سال قبل چاپ شده، و در این هفتاد سال، تعداد فراوانی دائرة المعارف و دانشنامه جدید، منتشر و یا شناسایی شده است. اکنون مناسب است برخی از آنها، که بیشتر در حوزه‌های علمیه معروف بوده و هست، یاد شوند:

- ۱ - «نفائس الفنون فی عرائس العیون»، به زبان فارسی، از محمد بن محمود آملی متوفای ۷۵۳ق؛ که شامل بیش از صد علم می‌باشد. این کتاب، چند بار چاپ شده است.
- ۲ - «التعریفات»، به زبان عربی، از میر سید شریف جرجانی متوفای ۸۱۶ق؛ شامل مصطلحات علوم است و مکرر چاپ شده است.

۳ - «لسان الخواص» از محمد بن حسن (معروف به آقا رضی قزوینی) متوفای ۱۰۹۶ ق؛ این اثر که متأسفانه فقط بخشی از حرف الف را دارد، اولین دائرة المعارفی است که به زبان عربی، به ترتیب حروف الفبا تألیف شده است.

۴ - «دائرة المعارف پطرس بستانی»، به زبان عربی، از پطرس بن بولس بستانی، متوفای ۱۳۰۱ ق؛ در یازده جلد است؛ که اصل تألیف تا حروف عین انجام شده، و مابقی ناقص مانده است.

۵ - دائرة المعارف قرن ۱۴، با نام «دائرة المعارف قرن العشرين» از محمد فرید وجدی، به زبان عربی از دانشمندان سده ۱۴ ق. در ده جلد، بارها چاپ شده است.

۶ - دائرة المعارف به نام «مقتبس الاثر»، به زبان عربی، تألیف شیخ محمد حسین اعلمی حائری، متوفای ۱۳۹۱ ق، از علمای معاصر ساکن قم؛ که در سی جلد، مکرر چاپ شده است.

۷ - «دائرة المعارف» معروف به «دائرة المعارف مصاحب» به زبان فارسی است که در سه جلد توسط انتشارات فرانکلین چاپ شده است. ۸ - «دانشنامه جهان اسلام» فارسی است؛ و بیست و چند جلد آن تا کنون به چاپ رسیده است.

۹ - «دائرة المعارف تشیع» که پانزده جلد آن تاکنون منتشر شده؛ و گویا یک یا دو جلد دیگر نیز دارد.

۱۰ - «دائرة المعارف بزرگ اسلامی» فارسی است؛ و بیش از بیست جلد آن منتشر شده؛ و نیز به زبان عربی هم چند جلد آن، تاکنون چاپ شده است.

تعدادی از دائرة المعارف‌ها، نگاشته یک نفر؛ و تعدادی دیگر، توسط اشخاص متعدد و یا گروههای متعدد، نگاشته شده و به سامان رسیده اند.

و اما داستان این دائرة المعارف:

از حدود سال ۱۳۵۰ش تاکنون، نوشته‌هایی از اینجانب (به عنوان مقاله، رساله، کتاب، تلخیص برخی از آثار گذشتگان و یا مکتوب تعدادی از منبرها و سخنرانی‌هایم) در برخی مجلات و نیز به صورت‌های گوناگون، یک بار یا بیشتر چاپ شده که توضیح کم و کیف آنها را اگر مایل باشید در همین مجموعه خواهید دید.

چند سال قبل، به فکر افتادم که کل این آثار را، که موضوعات مختلفی دارد، به ترتیب الفبا درآورده تا در چند جلد منتشر گردد.

البته برخلاف آنچه تصور می‌کردم، که انجام این کار سهل و آسان است، معلوم شد کاری است وقت‌گیر و تا حدی مشکل، که از عهده‌ام برنمی‌آید؛ از این رو انجام آن را از فرزندان کاظم آقا استادی که خود اهل قلم و تحقیق است، خواستم؛ ایشان هم در طول دو - سه سال هفده جلد^(۱) از این مجموعه را آماده نشر ساخت؛ که لازم است از وی تشکر نمایم.

نام واقعی این اثر، «مجموعه آثار» است نه دائرة المعارف، زیرا صدق عنوان دائرة المعارف، اصطلاحاً شرائط و حدودی دارد، که این مجموعه واجد آن شرائط نیست؛ اما در عین حال، نام دائرة المعارف برای آن انتخاب شد؛ تا شاید در سایه این نام، بیشتر به آن رجوع شود.

چند یادآوری لازم:

- ۱ - از اینکه در بخش‌هایی از این مجموعه، ویراستاری لازم انجام نشده؛ و در نتیجه، نوشته‌ها یکدست نیست پوزش می‌طلبم.
- ۲ - تعداد اندکی از مقالات، از اینجانب نیست؛ بلکه از کتابهای دیگران و یا برخی جرائد نقل شده است؛ و برای حفظ حقوق نویسندگان، یا در

۱. سه جلد دیگر توسط عزیزی دیگر آماده نشر شد؛ و مجموعاً بیست جلد شد.

اصل و یا در فهرست هر جلد، آن‌ها مشخص شده‌اند.

۳ - از خوانندگان تقاضا دارم که از غلط‌های جزئی، که حتماً پیش آمده، چشم پوشی کرده^(۱)؛ اما اگر اشتباهات مهمی به نظرشان رسید، لطف نموده کتباً یادآوری نمایند؛ تا شاید به نحوی اصلاح گردد.

xxx

امیدوارم این مجموعه، تا حدی برای بخشی از دانشمندان و طلاب و دانشجویان، سودمند و برای حقیر هم خدمتی به حساب آید.

قم رضا استادی

۹۸/۱/۱۷

۱. لطفاً به غلطنامه‌ای که در پایان جلد بیستم قرار داده شده، رجوع شود.